

5.11.2020

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta, 6.11.2020

Asia: Hallituksen esitys HE 201/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi määräaikaista henkilöautojen romutuspalkkiosta vuosina 2020 ja 2021

Romutuspalkkio (8 milj. euroa) esitetään myönnettäväksi vuoden 2020 seitsemännessä lisätalousarviossa. Vuoden 2020 osalta tukea voitaisiin myöntää yhdeltä kuukauden ajalta ja vuoden 2021 osalta kahdeksalta kuukaudelta.

Valtiovarainministeriö on tuonut lausuntokierroksella esiin mm. seuraavia asioita:

- Budjetoinnin vuotuisuusperiaate.
- Arviot vaikutuksista työllisyyden näkökulmasta olisivat olennaisia arvioitaessa toimenpiteen tarkoituksenmukaisuutta.
- Uusien henkilöautojen myyntimääräksi ennustetaan tänä vuonna 97 000, mikä tarkoittaisi noin 11 % laskua vuoteen 2019 verrattuna. Vuonna 2021 uusien henkilöautojen myynnin ennustetaan nousevan 110 000 autoon. Tällöin uusien autojen myynti ylittäisi jo lievästi vuoden 2019 tason. Uusien henkilöautojen myynnin ennustetaan kasvavan myös ensi vuoden jälkeen.
- Käytettyjen autojen kauppa on vilkastunut ja koko vuoden 2020 myyntimäärät todennäköisesti ylittävät viimevuoden tason. Vaikka uusien autojen myynnin osalta vuosi 2020 jää edellistä vuotta vähäisemmäksi, on käytettyjen autojen kasvanut kauppa tasoittanut covid19- epidemian vaikutusta autoalan yritysten talouteen ja työllisyyteen. Monilla muilla toimialoilla ei ole ollut vastaavaa tasoittavaa efektiä epidemian aikana.
- Uusien autojen myynnin edistäminen keinona talouden elvyttämisessä sekä romutuspalkkion ajoitus suhteessa autokaupan toipumisen ajoittumiseen.
- Romutuspalkkion vaikutuksia uusien autojen myyntiin, päästöihin, verotukseen ja tulonjakoon on kuvattu esitysluonnoksessa asianmukaisesti, ottaen huomioon tähän liittyvät huomattavat epävarmuudet. Romutuspalkkiolla aikaansaatava päästövähennys vaikuttaa hyvin vähäiseltä ja toimenpiteen kustannustehokkuus on tältä osin varsin heikko.
- Koska romutuspalkkio on yleensä yksityisautoilua suosiva tukitoimenpide, on myönteistä, että esitykseen sisältyy mahdollisuus käyttää palkkiota vaihtoehtoisesti joukkoliikenneliikkeen tai sähköpyörän hankintaan uuden henkilöauton sijasta.
- Romutuspalkkion määräksi esitetään 2000 euroa täyssähköön, kaasuauton taikka sellaisen lataushybridin hankintaa varten, jonka CO₂-päästöt ovat enintään 95 g/km. Muiden uusien autojen hankintaan tuki olisi 1000 euroa, jos auton päästö on enintään 95 g/km. Samoin joukkoliikenneliikkeen tai sähköpyörän hankintaa varten tuki olisi 1000 euroa. Henkilöautojen kohdalla tuki olisi voinut painottua selkeämmin täyssähköautoihin.
- Lataushybridien edullisen verotuskohtelun takia autojen hinnat ovat jo varsin kilpailukykyisiä suhteessa vastaaviin polttomoottoriautoihin. Lataushyb-

ridillä saavutettava päästövähennemä riippuu kuitenkin pitkälti auton käyttötavasta. Jos lataushybridien tuki katsottaisiin tarpeelliseksi sen takia, että romutuspalkkiolla hankittavien ajoneuvojen valikoima olisi laajempi, pohdittiin tulisiko päästöjen raja-arvoa asettaa esimerkiksi 50 grammaan kilometriltä (WLTP).

- Kaasuautojen hinnat ovat kilpailukykyisiä polttomoottoriautoihin nähden ja päästöt riippuvat siitä käytetäänkö kaasu-autoissa polttoaineena biokaasua, fossiilista maakaasua vai bensiiniä. Kaasuautojen kohdalla esitettiin, että harkittaisiin myös alemman päästörajan asettamista. Esityksen päästövähennystavoitteiden kannalta nähtiin erikoisena, että vähäpäästöisempien liikkumismuotojen tuki jäisi pienemmäksi kuin yksityisautoilun tuki.
- Koronapandemiaan liittyvien negatiivisten vaikutusten pienentämiseksi hallitus on päättänyt useista erilaisista tukitoimista, jotka eivät kohdistu tietyille toimialoille vaan ovat laajasti yrityssektorin käytössä. Toimenpiteinä on niin valtuuksia, suoria tukia kuin yritysten verotuksen ja maksujen lykkäämisiä. Taloudellisen aktiviteetin heikkenemisellä ja vuoden 2020 lisätalousarvioihin sisältyneillä elvyttävillä toimenpiteillä on merkittävä vaikutus julkisen ja valtiontalouden rahoitusasemaan. Erilaisia tukitoimenpiteitä on tarpeen tarkastella osana sitä kokonaisuutta, jonka hallituksen tähänastiset linjaukset ja toimet muodostavat.

budjettineuvos

Kati Jussila